

Skema til interessetilkendegivelse til forsøgsordning med frilandsbyer og -øer

NOTAT

Landdistrikterne og småøerne har mange aktive borgere og foreninger, der arbejder for at vende en negativ udvikling, og som har gode idéer til forandring. Forskellige landdistriktskommuner og -aktører peger på, at nogle lovgivningsmæssige rammer hindrer lokal udvikling, hvorfor mange gode idéer til udvikling støder på grund. Det kan f.eks. være etablering af attraktive boliger, erhvervsudvikling og arbejdsfaciliteter, omsorgsfunktioner, nødvendige services og infrastruktur.

Aftalepartierne bag den politiske aftale ”[Mere liv i bymidter og landdistrikter](#)” er derfor enige om, at der skal igangsættes en afdækning af interessen for deltagelse i en forsøgsordning med frilandsbyer med henblik på i 1. halvdel af 2023 at træffe beslutning om, hvorvidt der skal igangsættes en forsøgsordning med frilandsbyer, herunder hvilke regler der med forsøgsordningen gives frihed fra.

Kriterierne for at kunne indsende en interessetilkendegivelse er følgende:

- Der er tale om en landsby med maksimalt 1.500 indbyggere eller en af de 27 småøer under Sammenslutningen af Danske Småøer.
- Der er tale om en landsby beliggende i et landdistrikt¹.
- Der søges af en forening eller et lokalråd, der kan siges at repræsentere lokalsamfundet.
- Landsbyen/småøen er udfordret (fx ved et fald i befolkningstal over en årrække, forfald i det fysiske miljø eller udtynding af funktioner og services gennem mange år).
- Landsbyen/småøen rummer et potentiale for at vende udviklingen og styrke et levende lokalsamfund, herunder at der er lokal kapacitet til at gennemføre projektet.

Nedenstående skema skal udfyldes og indsendes til frilandsby@landdistrikterne.dk ved interessetilkendegivelse til forsøgsordningen med frilandsbyer. Er der spørgsmål til processen eller andet, kan de også rettes til denne mail, hvor de vil blive besvaret hurtigst muligt.

¹ Definitionen af et landdistrikt er parallel til Landdistriktpuljens definition af et landdistrikt. Lokalsamfund i hovedparten af hovedstadsområdet kan ikke komme i betragtning. Landsbyer beliggende i nærheden af større byer som fx Aarhus, Esbjerg, Roskilde, Kolding og Sønderborg kan ikke komme i betragtning. I behandlingen af den enkelte interessetilkendegivelse, vil det bero på en konkret, individuel vurdering, hvorvidt landsbyen kan anses for at være beliggende i et landdistrikt.

Interesstillkendegivelser til forsøgsordning med frilandsbyer og -øer kan indsendes i perioden 1. marts til 1. juni 2022. Herefter er det ikke længere muligt at komme i betragtning til forsøgsordningen.

Efter den indledende fase og hvis landsbyen/småøen lever op til kriterierne ovenfor, er det en forudsætning for at indgå i det videre arbejde med forsøgsordningen, at kommunen understøtter arbejdet på følgende vis:

- Kommunen forpligtiger sig til at understøtte projektet med indsatser, der kan styrke lokalsamfundet, som fx servicefunktioner, kulturliv og fritidsaktiviteter samt eventuelt anvendelse af borgerbudgettering.
- Kommunen forpligtiger sig til – såfremt der træffes politisk beslutning om en forsøgsordning – at nedsætte et lokalråd eller samarbejde med eksisterende lokalråd og give dem rådighed over borgerbudgetter. Med borgerbudgetter stilles en mindre del af de kommunale midler til rådighed for landsbyens/småøens borgere, som finder ud af, hvordan midlerne bruges bedst til at styrke lokalområdet.

Sekretariatet bistår med dialogen mellem kommunen og landsbyen/foreningen med henblik på at indhente tilsagn herom i denne fase, som forløber hen over efteråret 2022.

Skema til interessetilkendegivelse

I skemaet herunder kan I udfylde de informationer, der skal bruges for at tilkendegive jeres interesse for at deltage i en forsøgsordningen med frilandsbyer, såfremt der senere træffes politisk beslutning om at igangsætte en sådan. Foreningen eller lokalrådet vil blive kontaktet af sekretariatet med henblik på evt. afklaring af enkelte forhold samt den videre proces.

Information	Noter oplysningerne i boksen herunder
1. Navn på landsbyen/småøen: Antal indbyggere: (Er der tale om klyngelandsbyer/-småøer må den største landsby/småø i klyngen maksimalt have 1.500 indbyggere)	Omø 156
2. Kontaktperson(er) <ul style="list-style-type: none">● Navn● Telefon● E-mail	Dorthe Winther 61705249 dorthewinther@outlook.com Formand for Omø Beboer- & Grundejerforening

<p>3. Motivation for og beskrivelse af projektet, som ønskes omfattet af forsøgsordningen med frilandsbyer.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Beskriv det initiativ/projekt, der ønskes gennemført ● Beskriv de udfordringer, der opleves, samt konsekvenser heraf ● Beskriv evt. hvilke initiativer, der er gået forud <p>Om nødvendigt kan denne information vedlægges i et særskilt bilag. Det er dog vigtigt, at skemaet kan læses og forstås uden brug af bilag, da det er skemaet, som lægges til grund for interessetilkendegivelsen.</p>	<p>Omø Beboer- & Grundejerforening fremsender hermed 2 forslag mhp. udvælgelse som friø.</p> <p>Omø er en aktiv ø, hvor mange mennesker – både øboere og fritidsøboere – på en lang række områder arbejder for at bevare og udvikle Omø. Vi har brug for tilflyttere for at holde liv i vores dagpleje, skole, butik, foreningsliv og færge.</p> <p>Men desværre falder vores befolkningstal, og det skyldes ikke mindst, at vi har stort set ikke nogen boliger til salg eller leje. Omø har pt. ca. 102 helårsbeboede huse, men derudover er 12 boliger med fleksboligtilladelser og en række huse/gårde, der benyttes som fritidsboliger (boliger uden folkeregisteradresse og uden fleksboligtilladelse)</p> <p>Derudover har Omø to sommerhusområder, et med ca. 130 sommerhuse på sydenden af øen og et med ca. 15 sommerhuse, der ligger i forbindelse med Omø By.</p> <p>1. Brug af sommerhuse som helårsboliger:</p> <p>Ift. gældende lovgivning er der mulighed for, at en ejer af et sommerhus på en småø kan få dispensation til at leje sit sommerhus ud på helårsbasis, men ikke til at man som ejer selv kan bo der helårligt.</p> <p>For ejere er lovgivningen sådan i dag, skal man have ejet sommerhuset 1 år og have ret til folkepension, være pensionsmodtager, der er fyldt 60 år, være førtidspensionist eller efterlønsmodtager eller modtage fleksydelse før man må benytte sit sommerhus som helårsbolig.</p> <p>Vi ønsker derfor – på baggrund af den tiltagende boligmangel – at ejere, der ejer et sommerhus på Omø, kan få dispensation fra Planlovens kap. 8 til at bo i deres sommerhuse som helårsbeboelse (med folkeregisteradresse).</p> <p>Der er gennem de senere år sket et generationsskifte i vores sommerhusområder, hvor flere børnefamilier har købt sommerhus. Vi oplever, at folk bruger deres sommerhuse oftere og i længere perioder – også aktualiseret af corona-perioden. Der er fibernet på hele øen, og derfor kan man let arbejde hjemmefra - også fra sommerhusene.</p> <p>Som sommerhusejer kender man øen, og mange har en særlig veneration for øen og dens natur og kultur. Derfor tænker vi, at det kunne være en 'nem' måde at tiltrække nye tilflyttere på.</p> <p>2. Dispensation ifm. puljen til almene boliger,</p> <p>Omø har igennem mange år arbejdet med boligproblematikken. I 2003 indviede Omø Boligforening (privat ø-forening) 4</p>
--	--

	<p>ældrevenlige boliger hver på 75 m². Boligerne blev muliggjort ved, at kommunen stillede grunden til rådighed, gennem fondstilsbud, realkreditlån og frivilligt arbejde fra 65 øboere. Man modtog et lukket råhus og sørgede så selv for resten – bortset fra tekniske installationer.</p> <p>Boligerne blev bygget, for at øens ældre kunne flytte fra deres store gårde/huse og dermed frigive boliger til nye tilflyttere. Omø Boligforening har selv anvisningsretten til boligerne, hvor øboere har fortrinsret. Boligerne har på intet tidspunkt haft tomgang, og der er i dag 14 på venteliste.</p> <p>På samme grund byggede Omø Boligforening også et Aktivitets- og Sundhedshus, som blev indviet i 2006, med bl.a. lokaler, der er lejet ud til kommunen til brug for øens sundhedsgruppe. Omø Boligforening driver i dag på frivillig basis både boliger og aktivitetshus og har selv anvisningsretten.</p> <p>Desværre kan Omø Boligforening ikke opnå tilskud fra puljen til bygning af almene boliger, da det er et privat boligselskab (og ikke alment).</p> <p>Vi ønsker derfor, at lovgivningen ændres, således at Omø Boligforening som privat boligforening kan opnå tilskud til bygning af to lejeboliger på Omø.</p> <p>I 2020 fik Omø bosætningsgruppe stillet en tilflytterbolig til rådighed. Det er dog svært at få potentielle tilflyttere til seriøst at prøve en tilflytterbolig, når det ikke er muligt at anvise nogen boliger, der evt. kan bos i efterfølgende.</p>
<p>4. Oplysninger om foreningen eller lokalrådet.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Navn ● Formål (repræsentation for landsbyen eller småøen) ● Vedtægter (evt. som bilag) <p>Der findes i dag foreninger i mange former som fx bylaug, beboerforeninger, borgerforeninger, landsbyråd, lokalfora mv. Det væsentlige er, at formålet generelt er at varetage interesser for beboerne i lokalområdet.</p>	<p>Omø Beboer- & Grundejerforening</p> <p>Foreningens formål er at samle så mange som muligt af øens beboere og grundejere, for at disse gennem repræsentanterne i Slagelse Kommunes Ø-udvalg eller på anden måde kan opnå kendskab til og indflydelse på planer og beslutninger af såvel kulturel, social, økonomisk, almennyttig, naturbeskyttelses- og miljømæssig karakter vedrørende øen, for der igennem at opnå de bedst mulige forhold for øens erhverv og beboere</p> <p>Foreningen har 111 medlemmer i 2021.</p>

<p>5. Foreningens eller lokalrådets forudsætninger for at gennemføre projektet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Her skal I beskrive, hvilken kapacitet foreningen/lokalrådet besidder i forhold til at kunne gennemføre projektet (fx faglige kompetencer, erfaringer med mere) 	<p>Omø Beboer- & Grundejerforening, der netop har fejret sit 50 års jubilæum, har igennem alle årene arbejdet for at bevare og udvikle Omø som et bæredygtigt helårssamfund. Det er sket på en lang række områder, bl.a. bosætningsområdet, hvor vi fx har deltaget i Sammenslutningen af Danske Småøer og LAG Småøernes bosætningsprojekt Nye naboer- mere ø-liv. Men også inden for turisme har vi arbejdet på flere fronter - vi har i 2021 udgivet en ny turistfolder, i 2019 indviede vi med tilskud fra bl.a. ø-støtten Omø Traktorbus, som på 3. sæson kører planlagte og bookede ture med frivillige chauffører. Vi har netop anskaffet udlejningscykler til erstatning for de mere end 15 år gamle cykler.</p> <p>Med beboerforeningen som tovholder har vi lavet udviklingsplan for øen og har sammen med foreningen Perlestranden & Omø Havn deltaget i LAG Småøernes udviklingsprojekt Ø-havnen. Som udløber deraf har vi netop har gennemført et forprojekt med udarbejdelse af et prospekt for en af de gamle havnebygninger under titlen Porten til Omø – vejen til gode oplevelser. Her er vi nu i gang med at søge midler til realisering.</p> <p>Ved siden af er vi i samarbejde med foreningen Perlestranden & Omø Havn, der er projektejere, i gang med at udarbejde en turismestrategi for Omø.</p> <p>Derudover samarbejder vi med en række andre foreninger på andre området.</p> <p>At vi i beboerforeningen skulle søge om at blive friø på dette her område er netop besluttet på foreningens generalforsamling.</p>
<p>6. Beskrivelse af alle eventuelle vedlagte bilag</p>	<p>Omø Beboer- & Grundejerforenings vedtægter.</p>